

Temeljna prava - Belgija

Sudovi

Pučki pravobranitelji

Specijalizirana tijela za zaštitu ljudskih prava

Ostalo

Sudovi

Belgijski sudovi nadležni su odlučivati u svim sporovima koji se odnose na ostvarivanje ili uživanje prava, uključujući i temeljna prava. Ovisno o slučaju sudske postupke mogu pokretati pojedinci ili javna tijela.

O prirodi i ozbiljnosti povrede ili o svojstvu stranke (trgovac, novinar itd.) ovisi koji će sud biti nadležan.

Ustavni sud (*Cour constitutionnelle*) provjerava jesu li zakoni, uredbe i odluke u skladu sa sljedećim odredbama Ustava:

- glavom II. „Belgijanci i njihova prava” (člancima od 8. do 32.);
- člancima 170. i 172. (zakonitost i pravednost oporezivanja);
- člankom 191. (zaštita stranaca).

O ustrojstvu sudova i njihovoj nadležnosti može se informirati na sljedećim stranicama portala:

- [Pravosudni sustavi država članica - Belgija](#)
- [Redovni sudovi – Belgija](#)
- [Specijalizirani sudovi - Belgija](#) (Državno vijeće i Ustavni sud)

Poveznice

- [Savezna javna služba za pravosuđe](#)
- [Portal pravosuđa](#) (adrese i sudska praksa pojedinih sudova)
- [Portal belgijske države](#)

Pučki pravobranitelji

Pučki pravobranitelji ili ombudsmani neovisna su nadzorna tijela koja imenuju parlamentarne skupštine (savezne ili regionalne) kako bi razmatrali žalbe građana zbog postupanja ili načina rada upravnih tijela. U okviru navedene opće nadležnosti mogu odlučivati o žalbama koje su izravno ili neizravno povezane s ljudskim pravima. Pučki pravobranitelji provjeravaju djeluju li upravna tijela u skladu s instrumentima za zaštitu ljudskih prava i normama dobrog upravnog postupanja.

Pučke pravobranitelje treba razlikovati od privatnih izmiritelja, koji djeluju u okviru građanskog ili kaznenog postupka.

Pučkim pravobraniteljima / ombudsmanima može se obratiti svatko tko ima pritužbu na neko upravno tijelo. Njihova je pomoć besplatna. Pučki pravobranitelji raspolažu širokim istražnim ovlastima.

Pučki pravobranitelji / ombudsmani pokušavaju s upravnim tijelima riješiti prijavljeni problem, a nadležnom tijelu upućuju prijedloge za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti. Njihova su izvješća o aktivnostima dostupna javnosti.

Ovisno o tome o kojem je upravnom tijelu riječ, nadležni su različiti pučki pravobranitelji / ombudsmani.

Na saveznoj razini građani se mogu obratiti [saveznom pučkom pravobranitelju](#).

Na razini regija i zajednica građani se mogu obratiti sljedećim službama:

- [Uredu pučkog pravobranitelja Valonske regije](#) (*Service du médiateur de la Région wallonne*)
- [Uredu pučkog pravobranitelja francuske zajednice](#) (*Service du médiateur de la Communauté française*)
- [Pučkom pravobranitelju za flamansku zajednicu](#) (*Vlaamse Ombudsdienst*)
- [Pučkom pravobranitelju za njemačku zajednicu u Belgiji](#) (*Ombudsman für die Deutschsprachige Gemeinschaft*)

Osim toga, postoje i pravobranitelji za djecu:

- [Glavni zastupnik dječjih prava francuske zajednice u Belgiji](#) (*Délégué général aux droits de l'enfant de la Communauté française*);
- [Flamansko povjerenstvo za dječja prava](#) (*Vlaamse Kinderrechtenkommissariat*)

Specijalizirana tijela za zaštitu ljudskih prava

- **Tijela za ravnopravnost**

Centar za jednake mogućnosti i suzbijanje rasizma

Zadaće su [Centra za jednake mogućnosti i suzbijanje rasizma](#) (*Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme*) pr omicanje jednakih mogućnosti i suzbijanje svakog oblika isticanja razlika, isključivanja, ograničavanja ili davanja prednosti na osnovi nacionalnosti, rasne pripadnosti, boje kože, podrijetla, nacionalnog ili etničkog podrijetla, seksualne orijentacije, bračnog stanja, rođenja, imovine, dobi, vjerskog ili filozofskog uvjerenja, trenutnog ili budućeg zdravstvenog stanja, invalidnosti, političkih uvjerenja, tjelesnih ili genetskih obilježja ili društvenog podrijetla.

Centru se može obratiti:

- svatko tko ima pitanja ili želi pribaviti mišljenje u pogledu diskriminacije, rasizma, boravišta ili temeljnih prava stranaca;
- svatko tko je bio žrtva ili svjedok diskriminacije ili rasizma.

Služba prvog stupnja Centra daje prvi odgovor i, po potrebi, prikuplja dodatne informacije kako bi kasnije mogla riješiti predmet.

Ako je potrebna opsežnija analiza ili istraga te ako je potrebno stupiti u kontakt s trećim osobama radi rješavanja zahtjeva, predmet se upućuje specijalistu službe drugog stupnja Centra.

Utvrđi li se nakon analize da za rješavanje predmeta nije nadležan Centar, o tome se obavještava građanina i upućuje ga se, kad god je to moguće, drugoj službi ili drugoj osobi koja će moći riješiti njegov zahtjev (upravno tijelo, privatna ili javna služba specijalizirana za primarnu ili sekundarnu pomoć, policijska služba, odvjetnik).

Moguće je izravno se obratiti Centru. Na *web*-mjestu Centra nalaze se i [brojne adrese specijaliziranih udruženja i ustanova ili onih koje djeluju na lokalnoj razini](#) s kojima je Centar sklopio protokol o suradnji – kojima se jednako tako može obratiti s pitanjima o diskriminaciji.

Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme

138 rue Royale

1000 Bruxelles.

Tel.: (+32) 800 12 800 – (besplatan telefonski broj za sve informacije)

(+32) 2. 212 30 00

Poveznica:

[Centar za jednake mogućnosti i suzbijanje rasizma](#)

Institut za ravnopravnost spolova

[Institut za ravnopravnost spolova \(IEFH\)](#) (*Institut pour l'égalité des femmes et des hommes – IEFH*) javna je neovisna ustanova za promicanje ravnopravnosti spolova i suzbijanje spolne diskriminacije.

Institut može ponuditi pravnu pomoć i sudjelovati u sudskim postupcima zbog diskriminacije između muškaraca i žena te diskriminacije prema transseksualnim osobama.

Institutu se može obratiti putem [elektroničkog obrasca](#) ili na adresi

Institut pour l'égalité des femmes et des hommes

1 Rue Ernest Blerot
1070 Bruxelles
Tel.: (+32) 800 12 800 (besplatan telefonski broj za sve informacije)
(+32) 2 233 42 65
Telefaks: (+32) 2 233 40 32
E-pošta: egalite.hommesfemmes@iefh.belgique.be

Poveznica

[Institut za ravnopravnost spolova](#)

- **Povjerenstvo za zaštitu privatnosti (CPVP)**

Povjerenstvo za zaštitu privatnosti (*Commission de la protection de la vie privée*) neovisno je povjerenstvo osnovano u Zastupničkom domu. Osnovano je nakon donošenja Zakona o privatnosti od 8. prosinca 1992. Prema tome, nije u nadležnosti Ministarstva pravosuđa.

CPVP je neovisno nadzorno tijelo koje se brine o zaštiti privatnosti pri obradi osobnih podataka.

Zadaje Povjerenstva za zaštitu privatnosti podijeljene su u pet velikih područja djelovanja: pružanje pomoći, informiranje, obrada pritužbi, davanje mišljenja i preporuka te politika poštovanja normi.

– Pružanje pomoći: to područje djelovanja blisko je povezano s informiranjem. U okviru zadaje pružanja pomoći CPVP-u se mogu obratiti svi: nadležna tijela, privatni sektor, građani, osoba odgovorna za obradu podataka (neovisno o tome radi li se o fizičkoj ili pravnoj osobi).

U tom području zadaje CPVP-a obuhvaćaju sljedeće: dostavu informacija neovisno o tome tko ih je zatražio, osoba na koju se odnosi obrada podataka ili voditelj obrade podataka, ostvarenje prava na pristup podacima i njihovo ispravljanje, obradu izjava, ažuriranje javnog registra, dostavu informacija u okviru obrade pritužbi, dostavu informacija koje su zatražili pojedinci ili odgovorne osobe za obradu podataka te izradu godišnjeg izvješća namijenjenog Parlamentu.

Povjerenstvo za zaštitu privatnosti pomaže javnim tijelima i odgovornim osobama za obradu podataka pružanjem odgovora na zahtjeve za prethodno neformalno savjetovanje koje omogućuje uzimanje u obzir zahtjeva Zakona o privatnosti već u fazi izrade projekata. Povjerenstvo za zaštitu privatnosti jednako tako pruža pomoć osobama čiji se podaci obrađuju u ostvarenju njihovih prava, među ostalim na način da ih informira o njihovim pravima i postupcima koje moraju slijediti. U okviru međunarodne razmjene podataka Povjerenstvo za zaštitu privatnosti pruža potporu tijelima koja obavljaju prekogranične aktivnosti. Kao i na nacionalnoj razini, Povjerenstvo za zaštitu privatnosti pruža potporu osobama čiji se podaci obrađuju u okviru prekograničnog protoka podataka.

– Informiranje: Povjerenstvo za zaštitu privatnosti pruža informacije nadležnim tijelima te voditeljima obrade podataka i predmetnim osobama.

U okviru ove zadaje obavlja sljedeće: izrađuje godišnje izvješće namijenjeno Parlamentu i plan upravljanja, sastavlja svoj Poslovnik, vodi javni registar i općenito provodi informiranje javnosti (putem web-mjesta, konferencija, odgovora upućenih klijentu, podizanja razine osviještenosti itd.). Potrebno je istaknuti da u obavljanju ovih područja djelovanja rad CPVP-a nije nužno ograničen na nacionalno državno područje. Njegovo djelovanje često ima međunarodnu dimenziju, a Povjerenstvo za zaštitu privatnosti ima važnu ulogu informiranja i podizanja razine osviještenosti na međunarodnoj razini.

– Obrada pritužbi: Povjerenstvo za zaštitu privatnosti djeluje kao posrednik u okviru pritužbi koje podnose predmetne osobe.

Ako voditelj obrade podataka ne poštuje prava građana čiji se podaci obrađuju, CPVP djeluje na zahtjev zainteresirane strane i osigurava poštovanje njezinih prava (pravo na prigovor, ispravljanje podataka, neizravni pristup itd.). U tu svrhu CPVP se koristi sredstvima kojima raspolaže (prijava državnom odvjetništvu, tužba pred građanskim sudom itd.). U slučaju međunarodnih prekršaja u pogledu zaštite osobnih podataka, Povjerenstvo za zaštitu privatnosti pruža potporu međunarodnim istragama u svrhu provedbe praktičnih rješenja za koja je potrebno sudjelovanje svih tijela uključenih u zaštitu podataka.

– Davanje mišljenja: Povjerenstvo za zaštitu privatnosti daje mišljenje o propisima i normama.

Djelovanje CPVP-a u tom području ponajprije je usmjereno na nadležna tijela: Povjerenstvo za zaštitu privatnosti daje mišljenja i preporuke o nacrtima zakonodavnih akata koji obuhvaćaju pitanje „privatnosti“. Sudjelujući u nacionalnim i međunarodnim radnim skupinama (kao što su Radna skupina za zaštitu podataka iz članka 29., Berlinska radna skupina, Konferencija povjerenika i ostalih nadzornih tijela u području zaštite privatnosti itd.) te na temelju svojih kontakata sa sličnim inozemnim tijelima, Povjerenstvo za zaštitu privatnosti sudjeluje u postupcima donošenja odluka u području zaštite privatnosti.

– Politika poštovanja normi: Povjerenstvo za zaštitu privatnosti jamči poštovanje zakona o zaštiti osobnih podataka.

Povjerenstvo za zaštitu privatnosti u području ovlašteno je za davanje dopuštenja tijelu iz određenog sektora imenovanom voditeljem obrade podataka za provedbu obrade i prikupljanje osobnih podataka. Nadalje, u pogledu tih voditelja CPVP ujedno obavlja nadzor i inspekciju, daje preporuke te ocjenjuje poduzete mjere sigurnosti.

Zahtjevi za dostavu informacija i pomoći te žalbe mogu se izravno podnijeti Povjerenstvu za zaštitu privatnosti poštom, telefonom ili e-poštom. Podaci za kontakt:

Commission de la protection de la vie privée

Rue de la presse, 35

1000 Bruxelles

Tel.: (+32-2) 2 274 48 00.

Telefaks: (+32) 2 274 48 35

[✉ commission@privacycommission.be](mailto:commission@privacycommission.be)

Uredi Povjerenstva za zaštitu privatnosti dostupni su svakim radnim danom, uz prethodni dogovor. Kako biste zatražili primarnu pravnu pomoć, nazovite + 32 (0)2 274 48 79 ili ispunite [✉ elektronički kontakt-obrazac](#).

Poveznica

[✉ Povjerenstvo za zaštitu privatnosti](#)

- **Ostala tijela za ravnopravnost**

Povjerenstva za nadzor kaznionica

Povjerenstva za nadzor kaznionica osiguravaju vanjski nadzor nad postupanjem prema zatvorenicima. Povjerenstvo prosljeđuje pritužbe zatvorenika upravi zatvora ili Ministarstvu pravosuđa radi rješavanja iznesenih problema.

Svaki zatvor ima svoje povjerenstvo za nadzor. Povjerenstva se sastoje od građana koji predstavljaju civilno društvo. Svako povjerenstvo sastavljeno je od najmanje jednog liječnika i jednog odvjetnika, a njima predsjedava sudac (*magistrat du siège*). Osim toga, koordinacija lokalnih povjerenstava povjerena je Središnjem vijeću za nadzor (*Conseil central de Surveillance*) koje koordinira djelovanje lokalnih povjerenstava te na zahtjev ili vlastitu inicijativu daje svoje mišljenje Ministarstvu pravosuđa o postupanju prema zatvorenicima.

Poveznice

- [✉ Portal savezne javne službe za pravosuđe](#)
- [✉ Podaci o kaznionicama](#)

Povjerenstvo za pritužbe (nadležno za strance u zatvorenim prihvatnim centrima, smještajnim objektima i centrima za osobe kojima nije dopušten ulazak u državu odredišta).

Povjerenstvo za pritužbe nadležno je rješavati pojedinačne pritužbe koje mogu podnijeti stranci u zatvorenim prihvatnim centrima, smještajnim objektima i centrima za osobe kojima nije dopušten ulazak u državu odredišta, a odnose se na uvjete njihova zadržavanja te posebno na sve što se u tim centrima i smještajnim objektima odvijalo u vezi s pravima i obvezama predviđenima Kraljevskom uredbom od 2. kolovoza 2002. (zatvoreni centri), Kraljevskom uredbom od 8. lipnja 2009. (centri za osobe kojima nije dopušten ulazak u državu odredišta) i Kraljevskom uredbom od 14. svibnja 2009. (smještajni objekti).

Osobe na koje se odnose prethodne uredbe i koje su zadržane u tim centrima mogu biti ilegalni migranti, tražitelji azila kojima je zahtjev odbijen ili stranci koji ne ispunjuju uvjete ulaska i boravka.

Podnositelj pritužbe može uložiti žalbu Državnom vijeću ako se ne slaže s donesenom odlukom.

Povjerenstvu se može obratiti na sljedeću adresu:

Secrétariat permanent de la Commission des plaintes

Service Public Fédéral Intérieur –

Rue de Louvain, 1

1000 Bruxelles

Poveznica

[✉ Savezna javna služba za unutarnje poslove](#)

Stalni odbor za nadzor policije

📄 [Stalni odbor za nadzor policije](#) (*Comité permanent de contrôle des services de police – Comité P*) tijelo je za vanjski nadzor policije, a odgovara parlamentu. Odbor osobito nadzire zaštitu prava koja su zajamčena Ustavom i zakonom te koordinaciju i učinkovitost policijskih službi.

Svaki građanin uključen u policijsku intervenciju može podnijeti pritužbu, prijaviti slučaj ili dojaviti Odboru bilo koju drugu informaciju.

Svaki policijski službenik može jednako tako podnijeti pritužbu ili prijaviti slučaj Odboru, a da prethodno ne mora tražiti odobrenje nadređenih osoba i za to ne može biti kažnjen.

📄 [Elektronički obrazac](#) za podnošenje pritužbi nalazi se na internetu.

Odboru se može obratiti na sljedećoj adresi:

Comité permanent de contrôle des services de police

Rue de la Presse 35/1

1000 Bruxelles

Tel.: (+32) 2 286 28 11

Telefaks: (+32) 2 286 28 99

E-pošta: 📧 info@comitep.be

Poveznica

📄 [Stalni odbor za nadzor policije](#)

Ostalo

Služba za primarno pravno savjetovanje građana

Služba za primarno pravno savjetovanje građana dužna je primiti i informirati građane koji joj se obrate s pitanjima ili poteškoćama u konkretnim slučajevima.

- U građanskim stvarima: rastava, razvod, opće informacije o roditeljskoj skrbi, primarnom, sekundarnom ili naizmjeničnom prebivalištu djece ili pravu na kontakt.
- U kaznenim stvarima: mirenje u kaznenom sporu, alternativa pritvoru, probacija, rad za opće dobro, uvjetni otpust, privremeni otpust uz zaštitne mjere, rehabilitacija, pomilovanje, elektronički nadzor, dopust zatvorenika, prekid izvršenja kazne, ograničeni pritvor, privremeno puštanje na slobodu radi protjerivanja ili ekstradicije, privremeno puštanje na slobodu iz zdravstvenih razloga, preinaka kazne zatvora koju je izrekao sudac u kaznenom postupku u kaznu rada.
- Informacije za žrtve kaznenih djela: prava oštećenih stranaka / oštećenika.
- Opće informacije o postupcima pred građanskim i kaznenim sudovima.

Popis centara za pravno savjetovanje (*maisons de justices*) i podaci o njima mogu se pronaći u 📄 [imeniku Savezne javne službe za pravosuđe](#)

Poveznica:

📄 [Publikacija Savezne javne službe za pravosuđe o pristupu pravosuđu Belgije](#)

Besplatna primarna i sekundarna pravna pomoć i potpora u plaćanju troškova postupaka

Primarna pravna pomoć tijekom kraćeg savjetovanja obuhvaća praktične i pravne informacije ili prvo pravno mišljenje. Primarnu pravnu pomoć pružaju pravni stručnjaci, najčešće odvjetnici.

U okviru sekundarne pravne pomoći osobi može u određenim okolnostima biti dodijeljen odvjetnik čiji će troškovi biti djelomično ili potpuno pokriveni. Pokrivanje troškova (djelomično ili potpuno) ne obuhvaća troškove postupka (trošak sudskih izvršitelja (*huissiers*), vještaka, prijepisa itd.) koji ipak mogu biti pokriveni u okviru potpore u plaćanju troškova postupaka.

U okviru potpore u plaćanju troškova postupaka građani slabijeg imovinskog stanja oslobođeni su, potpuno ili djelomično, plaćanja troškova postupka (sudskog ili izvansudskog).

Više informacija potražite na [stranici e-pravosuđa o troškovima postupaka u Belgiji](#).

Poveznica:

- [Publikacija Savezne javne službe za pravosuđe o pristupu pravosuđu Belgije](#)
- [Frankofone i germanofone odvjetničke komore \(OBFG\)](#)
- [Flamanske odvjetničke komore \(OVB\)](#)

Povjerenstvo za financijsku pomoć žrtvama nasilja i osobama koje im pomažu

Zakonom je predviđena mogućnost državne financijske potpore žrtvama nasilja i osobama koje im pomažu te, u nekim slučajevima, članovima njihove obitelji.

Povjerenstvu se može obratiti izravno, no moguće je obratiti se i odvjetniku ili službi centra za socijalnu skrb za pomoć žrtvama, čiji je popis dostupan na *web*-mjestu [Savezne javne službe za pravosuđe](#) (vidjeti kazalo, Pravo od A do Ž , financijska pomoć žrtvama) gdje se može podnijeti zahtjev Povjerenstvu.

Povjerenstvu se može obratiti na sljedećoj adresi:

Service public fédéral de la Justice

Commission pour l'aide financière aux victimes d'actes intentionnels de violence et aux sauveteurs occasionnels

Boulevard de Waterloo 115,

Tel.: (+32) 2 542 72 07

(+32) 2 542 72 08

commission.victimes@just.fgov.be

Više informacija potražite na *web*-mjestu o [pravima žrtava na portalu e-pravosuđa](#).

Poveznica

[Savezna javna služba za pravosuđe](#)

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 18/12/2017